

Differenciált feladatbank

Auditív intermodalitás

Szerkesztette: Dömötör Klára
Borítóterv: Bodor Klára Sarolta

Bevezetés, fogalmak

Kisiskolás korban kiemelt hangsúlyt kap a tanulók képességeinek fejlesztése, mint az észlelés, érzékelés, figyelem, emlékezet, gondolkodás és a képzelet. A tanulási folyamat elengedhetetlen feltételei és összetevői a megismerő tevékenységek megfelelő szintű fejlettsége. Ennek érdekében a pedagógusok kiemelt feladata, hogy megtalálják és megfelelően alkalmazzák az eltérő képességű gyermekek számára a képességfejlesztő feladatokat és játékokat.

Sok, tanulási problémával küzdő gyermek mutat nehézséget az **auditív feldolgozás** területén. Ennek tünete lehet a hallási figyelmetlenség, az elmaradó válasz egy hallási ingerre, gyenge auditív memória, probléma a beszédhang-betű megfeleltetéssel vagy a helyesírással, továbbá a megkésett vagy zavart beszéd és nyelvi fejlődés.

Ezeket a gyerekeket sokszor figyelmetlennek tartják, mert nem reagálnak a hallott információra. Nem értik pontosan az elhangzottakat, feltűnően lassan dolgoznak, az önállóságot igénylő feladatokat, nehezen oldják meg.

A gyenge auditív feldolgozás nem csupán a tanulási nehézségben mutatkozik meg, hanem magatartásproblémákat, hiperkinetikus -, vagy figyelemzavart is eredményezhet.¹

Az **auditív fejlesztés**, beszédhanghallás-fejlesztés, a beszédértés fejlesztés kiemelt fontosságú az anyanyelv tanulásában. Ennek megalapozásához szükséges a hangazonosítás, hangdifferenciálás, a szelektív és a globális szövegértés gyakorlása.

Életünk tele van zajokkal, zörejekkel, neszekkel. Ezek gyakran előjelző vagy figyelmeztető értékkel is bírnak, ezért a felismerésnek, azonosításnak különös jelentősége van. Gondoljunk arra, hogy milyen félelmetes, ha ismeretlen helyen nem azonosítható hangokat hallunk.

Intermodális: egy adott bemeneti csatornán érkező inger megválaszolása eltérő kimeneti csatornán.

¹ <http://www.csillaqjaro.com/site2011/menu2/3-terapia/>

Intermodális integráció

Ha ez a képesség nem megfelelő, a gyermek nehezen tud összekapcsolni kétféle észlelési csatornán érkező információt, pl. a hallott beszédhangot (fonémát) a látott betűvel (grafémával). A probléma írásnál és olvasásnál egyaránt jelentkezik.

A gyűjtemény, (feladatok, játékok) segítséget kíván nyújtani az auditív feldolgozás területén nehézséget mutató alsó tagozatos gyermekeknek.

- **Név-út játék**

Azoknak a gyerekeknek, akik a tanórán nehezen tudnak odafigyelni az elhangzott utasításokra, és nehezen tudják kiválasztani az elhangzott információk közül azokat, amelyek rájuk vonatkoznak.

4-5 gyerek feláll egymás mellé egy vonalba. A tanárnő velük szemben kicsit távolabb áll. Minden gyereknek arra kell figyelnie, hogy mikor hallja a saját nevét. A tanár folyamatosan, azonos hangsúllyal szavakat mond, ha a gyerek meghallja a saját nevét, akkor léphet egyet előre. (Fontos, hogy a tanárnő erőteljesebb hangsúlyozással, vagy szemkontaktussal ne segítse a gyereket, amikor az ő nevét mondja! Az a gyerek nyer, aki először ér a tanárral egy vonalba.

A játék egyszerűbb változata: a tanár ugyanígy szavakat mond, és a gyerekeknek csak az a feladata, hogy felemelje a kezét, ha a saját nevét hallja. Nehezítés: a gyerekeknek nem a saját nevükre, hanem valamilyen más „hívószóra” kell odafigyelni. Még nehezebb a játék, ha a gyerekeknek egymáshoz nagyon hasonló „hívószavakat” adunk. (Vagy azonos hanggal kezdődnek, pl. medve, málna, mókus, meleg, stb.; vagy hasonló hangzásúak, pl. meleg, pereg, felleg, retteg stb. Beszédértési-beszédészlelési zavar esetén a gyakorlatnak kiemelt jelentőségük van.²

² <http://files.szello.webnode.hu/200000084-65dca66d6b/Audit%C3%ADv%20fejleszt%C3%A9s.pdf>

- **Mit súgtam?**

A tanulók körben ülnek, a tanárnő egy tanuló fülébe súgja az utasításokat, amit ő elvégez.

A többiek figyelik, mit csinál és igyekeznek kitalálni, mit súgott a tanár a tanuló fülébe.

„Menj ki az ajtón, kopogjál, majd gyere be, tegyél az asztalra egy könyvet és nyisd ki a 6. oldalon.”

Legközelebb az a tanuló következik, aki a legpontosabban visszamondta az utasításokat.

A feladatot nehezíthetjük, ha az utasítást visszafelé kell végrehajtania.

A gyakorlat fejleszti a beszédértést, észlelést, figyelmet.

- **Mit hallasz?**

Előre elkészítünk az asztalra olyan tárgyakat, amik hangot adnak ki.(pl. hangszereket, ceruzát, papír, gyerekjáték, stb.) A tárgyakat letakarjuk. A gyerekek becsukják a szemüket. Egyenként megszólaltatjuk, és ki kell találni a tárgy nevét. Ha kitalálta, egy egyszerű mondatot kell róla alkotnia.

A feladatot lehet nehezíteni, mindenkinek mondania kell arról a tárgyról egy jellemző tulajdonságot.

A feladat fejleszti a hallást, a beszédkésztséget, figyelmet.

- **Színes hangok**

Klasszikus hangleválasztásos játék, mely a belső hallás fejlettségére épül. Fontos, hogy a gyerekek csak nagyon halkán vagy éppen magukban mondják ki a színek

nevét. A feladat egyszerű, jó ellenőrzési lehetősége miatt az egész osztállyal, csoportban, párban is játszható.

ELŐKÉSZÍTÉS Ahány gyerekkel szeretnénk játszani, annyi példányban kell rendelkezünk színespapír-készlettel, amely kis lapocskák formájában a következő jól megkülönböztethető színeket tartalmazza: kék, zöld, türkiz, piros, bordó, barna, lila, narancs, sárga, barack, rózsaszín, fehér, fekete, szürke. A gyerekek tehát kivágják (esetleg előbb keménypapírra ragasztják) a lapocskákat, majd maguk elé helyezik őket. Mikor minden gyerek előtt az asztalon ott van a színes készlet, akkor a tanító feladatot ad: *Mutasd fel azt a színt, aminek a neve „B” hanggal kezdődik!* Minden tanuló kiválasztja a megfelelő(ke)t, és színes felét a tanító felé fordítva felemeli. A tanár egy pillantással ellenőrizni tudja, hogy ki emelt fel jót, majd mindenki visszateszi a padra a lapocskáját. Majd jön a következő kérés: *Most azt emeljétek fel, amelyeknek a neve „SZ” hanggal kezdődik!* És így tovább... Ennél kissé nehezebb változat, ha a szó utolsó hangjára figyelnek a gyerekek. A játék menete itt is ugyanaz: *Melyik szóban hallod az „R” hangot a végén?* Ennek kombinációja: *Minden olyan színt emelj fel, ahol az „E” hang a szó elején vagy végén hallatszik!*³
A feladat fejleszti a beszédértést, észlelést, figyelmet, emlékezetet

- **Színes hangok – „Mi van benne?”**

A játék az előző nehezített változata. Ugyanazt az – imént már leírt – előkészítést igényli. Most azonban csak olyan színt emelhetnek fel a gyerekek, ahol a szóban belül hallják az adott hangot. (De nem az elején és nem is a végén!) Például: *Emelj fel minden olyan színt, melynek nevében az „R” hangot hallod, de nem a legelején és nem a legvégén!* (Ekkor a szürke, arany, barna, bordó, narancs, barack mind jó megoldás, de a rózsaszín nem.) Mássalhangzók és magánhangzók kiemelésére egyaránt sok lehetőség kínálkozik.⁴

³ https://tanitonline.hu/uploads/324/Sz%C3%B6veg%C3%A9rt%C3%A9s_A_1-4_Feladatbank-1_tan%C3%A1r.pdf

⁴ https://tanitonline.hu/uploads/324/Sz%C3%B6veg%C3%A9rt%C3%A9s_A_1-4_Feladatbank-1_tan%C3%A1r.pdf

- **Mondd el mit csináltam!**

A tanító egymás után több mozdulatot tesz, pl. elmegy az ablakhoz, megöntözi a virágot, stb. Ezt a mozdulatsort a tanulónak pontosan el kell mondania. Következő körben a tanuló végez mozgásokat és a társának kell elmondani, mit csinált. Nehezíthetjük a feladatot, ha egyre hosszabb mozgássort mutatunk be és több eszközt használunk.

- **Csináld utánam!**

A tanító bemutatja a gyakorlatokat, pl. páros lábbal szökdelés 3-szor, jobb lábon szökdelés 2-szer, stb. A tanuló leutánozza a mozgást, majd el is mondja, mit csinált.

- **Ritmus!**

A tanító egy ritmust tapsol, először rövidet, később hosszabbat. A tanuló ezt kirakja korongokkal, pálcákkal. A taps helyett lehet koppantani, dobbantani.

- **Tapintható hangok**

Eszközigenyessége miatt egyénileg, párban vagy csoportban játszható feladat. Kell hozzá egy vászonzsák, amelybe legalább hat (később több) jól felismerhető tárgyat teszünk. A gyerek többféle kérést kaphat.

Fogj a kezedbe egy tárgyat!

a) *Mondd meg, hogy a neve milyen hanggal kezdődik!*

b) *Mondd meg, hogy a neve milyen hanggal végződik!*

c) *Van-e a nevében „Z” hang?*

d) *Mi a nevének 5. hangja?*

Ezután közösen megnézzük a tárgyat, igaz volt-e a válasz vagy sem. Ez a játék kétszeresen is jó a figyelemzavaros gyerekek számára, mert maga a tapintás segít a figyelmet fókuszálni, másrészt a már fókuszált figyelem miatt a hanganalízisben jobb eredményt fognak elérni. A játék a tapintás-hallás intermodális funkcióját fejleszti.⁵

- **Szélkakas**

Ehhez a játékhoz fontos, hogy a gyermek ismerje a jobb – bal irányokat, illetve az égtájakat (észak, dél, kelet, nyugat). A szobában kijelöljük az irányokat (pl.: ablak felé észak, ajtó felé dél, szekrény felé nyugat, a fal felé pedig a kelet). A tanító fogja mondani az irányokat, a gyermek pedig a megfelelő irányba fordul. Ha a gyermek a szélcsend szót hallja, mozdulatlanul kell állnia.

A játék fejleszti a beszédértést, figyelmet, mozgást, téri orientációs képességet.

- **Keresd a helyed!**

A gyermekeknek mondatokat mondunk, amelyek alapján el kell elhelyezkedniük. Pl.: *Panni álljon Tomi bal oldalára! Kata jobb oldalán Gábor áll. Ákos jobb oldalára álljon Andi! Kitti és Jani között Petra áll.*

Miután elhelyezkedtek a gyerekek, kérdezzük meg tőlük, hogy pl.: *Ki áll a jobb oldaladon? Ki áll tőled balra?* – neheztésképpen csukott szemmel is megpróbálhatnak a gyermekek tájékozódni, visszaemlékezni. (válaszolni a kérdésekre).

Ezt a játékot nehezíthetjük úgy, hogy a gyermekek “virágok vagy kisállatok lesznek”; mindegyikük megmondja, hogy milyen virág / állat szeretne lenni. Mondatok pl.: *A piros rózsza menjen a sárga tulipán mellé! A kék nefelejcs üljön a sárga margaréta bal oldalára! A pandamaci a kenguru és a teknősbéka között guggol. A kiskutya jobb oldalán a nyuszi ül, bal oldalán pedig a delfin.*

⁵ https://tanitonline.hu/uploads/324/Sz%C3%B6veg%C3%A9rt%C3%A9s_A_1-4_Feladatbank-1_tan%C3%A1r.pdf

A feladat fejleszti a figyelmet, emlékezetet, mozgást, téri orientációs képességet.

- **Indul a „ka” vándorútra**

A táblára képeket rakunk, olyanokat, amelyekben van, s olyanokat, amelyekben nincs „ka” szótag. (*kacsa, kakas, kerék, kalap, kasza, kanna, kása, táska, róka, szarka, stb.*) A tanulók a képek segítségével megkezdik a csoportosítást. A kiválasztott szavak képét külön rakják a táblán. Aki helyes szót mondott, ő helyezheti át a képet. Amíg nem tanultak betűket, természetesen nem írjuk fel a „ka” szótagot, ilyenkor ismert piktogramot rajzolunk helyette. 😊 😞

- **Az észrevétlen tárgy**

A gyermekek háttal állnak a terem egyik részében, távol a tanítótól, aki eközben valamilyen tárgyat (kulcsot, kockát, fésűt) jól látható helyre tesz. Ez után jelt ad a játékosoknak, hogy keressék meg a tárgyat. Aki észreveszi, hogy hol van, nem nyúl hozzá, hanem szép csendben odamegy a játékvezetőhöz, a fülébe súgja, majd leül a helyére. Sorban minden játékos észreveszi, meglátja a tárgyat. Ha valakinek nem sikerül, a többi tanuló utalásokkal, egyszerű mondatokkal segítik megtalálni a tárgyat. A feladat fejleszti a látást, figyelmet, kommunikációt.

- **Suttogó játék**

A tanító sorba állítja a tanulókat, és az elsőnek egy egyszerű feladatot súg a fülébe. Ő tovább súgja a következőnek, míg az utolsó tanulóhoz nem ér a suttogva adott utasítás. Ő hangosan megismétli, hogy mit hallott és teljesíti a feladatot. Utána helyet

cserél az elsővel és átveszi a sűgó szerepét a pedagógustól. A tanuló sűg egy újabb feladatot a sor elején állónak, majd helyére megy és onnan figyeli a játékot. Ez addig folytatódik, míg minden gyerek nem szerepelt sűgőként és végrehajtóként is.

A gyakorlat fejleszti a kreativitást, figyelmet, mozgást.

- **Ellentétpár – játék**

A játékot labdadobással is összekapcsolhatjuk, mondunk egy szót a gyermeknek, akinek a labdát dobjuk, ő pedig megmondja a szó ellentétpárját (*pl.: reggel – este*). Más ellentétpárok is használhatók, amik az idővel kapcsolatosak, *pl.: nappal – éjjel, tegnap – holnap, gyorsan – lassan, nincs időm – van időm, ritkán – gyakran*. A labdát váltakozva dobja egyik vagy másik gyermeknek, akinek el kell kapnia, és egyúttal válaszolnia is kell az ellentétes szóval.

A feladat fejleszti az auditív hallást, figyelmet, mozgást, gondolkodást.

- **Időjárás játék**

A tanító különböző hangokat szólaltat meg számítógépről, amit a tanulóknak fel kell ismerniük és mozgással válaszolniuk. Ahol nem hallható hang, ott képet vetít a táblára. *Csepereg az eső: enyhén behajlított ujjakkal zongorázás az asztalon. Esik*

az eső: két mutatóujj ütögetése az. asztal szélére. *Jégeső*: ujjpercekkel kopogás. *Hóvihar*: karok lassú leengedése, ujjak mozgásával. *Villámlás*: jobb karral cikázó mozdulat, csukott ujjakkal. *Kisüt a nap - lemegy a nap*: ujjak szétnyitása, zárása. *Fúj a szél*: karlengetés oldalra. *Hullámozgás a víz*: hullámmozgás kézzel.⁶

- **Zenés mozgás**

Játszunk valamilyen kedvenc zenét halkán CD-ről vagy MP3 lejátszóról és közben a tanító utasítására különböző gyakorlatokat végzünk.pl.: egyhelyben járunk, körbe járunk, indián szökdelés, pókjárás, stb. Majd hirtelen állítsuk meg a zenét, és ekkor a gyerekeknek is mozdulatlanul kell maradniuk abban a pozícióban, amiben éppen vannak.

- **Ugorj – lépj!**

A tanulók felsorakoznak egy vonalban. A tanító megszólaltat egy hangot egy hangszeren. Ha röviden szól, akkor a tanulónak ugrania kell egyet előre, ha hosszan szól, akkor lépnie. A következő játékban a győztes tanuló szólaltatja meg a hangszert.

- **Betűszőnyeg**

A tanító utasításai alapján lépegetünk a szőnyegen! Indulás a bal felső sarokból. *Lépj előre 2-t, most jobbra 5-t! Milyen betűre érkeztél? Mondj a kezdőbetűvel egy szót.pl. ha az "A" betűre érkeztünk: alma, autó, ablak, stb.*

⁶ http://acta.bibl.u-szeged.hu/28778/1/modszertani_046_003_109-111.pdf

Egy másik változatnál a tanuló szókérdőívét kap a kezébe, felolvassa és a megfelelő kezdőbetűre rakja, utána a szavakon is végiglépdel és mondja hangosan. Ezután a tanító mondja a szavakat és a tanuló minél gyorsabban ráugrik.

- **Előtte – utána – mellette – alatta – felette**

A tanulók a tanító kérdéseire válaszolva keresik meg a kis képeket. pl.: *mi van a szék alatt, mi van a focilabda felett, mi van az ágy mellett, stb.* A tanulók egymástól is kérdezhetnek. A feladat nehezítése, ha bonyolultabb kérdést teszünk fel: pl.: *hányadik sorban van a lepke fölött a szék? stb. Milyen hanggal kezdődik a tulipán melletti kép?* Ezután a tanulók is megpróbálhatnak nehezebb kérdéseket feltenni.

k10422392 fotosearch.com

- **Navigátor**

A játék kezdete előtt elmagyarázzuk, hogy mi a dolga a repülőn a navigátornak. Utána mindenki választ egy párt, egyik a repülő, aki vakrepülést végez, a navigátor irányítja – *egy lépés jobbra, kettő előre, stb.* A földre rajzolt célba kell elvezetnie így a társát, akinek be van kötve a szeme. Akadályokat is elhelyezhetünk a célba vezető úton. pl. átbújni egy karikán, átlépni egy tárgyat, stb.

A feladat fejleszti az auditív észlelést, figyelmet, kommunikációt.

- **Hátra írás**

Ezt a játékot 2 személyes helyzetben lehet játszani. Akinek a hátára írunk, azonnal megmondja, mit érzett. A hát a legnagyobb tapintási felület a testen. Van olyan gyerek, akit érzékenyen érint, ha hozzáérnek a hátához, ezért ezt a gyakorlatot nagyon óvatosan vezessük be. Ugyanakkor érdemes próbálkozni, több időt hagyni a nehézségek leküzdésére, mert a hátra írt betűk nagyban növelik a tudatosságot a forma- és irányészlelésben, hiszen minden betű mozgásos megerősítést kap. ⁷

- **Memória játék**

Különböző színekkel írunk fel szavakat a táblára, ha lehet, apró vonalbrákkal, rajzokkal tesszük egyedivé, majd a táblán elfoglalt helye alapján, sok hangos ismételtetés révén, az auditív modalitást is kihasználva, a szavakat egyenként letöröljük a tábláról. Ezzel a technikával ragyogóan bevessük a nehezebb, hosszabb szavakat is. Mókás, érdekes, élvezetes játék.

Fejleszti a verbális emlékezetet, kifejező beszédet, emlékezetet, figyelmet. Ajánlott kisiskolás osztályokban játszani.

⁷ https://tanitonline.hu/uploads/324/Sz%C3%B6veg%C3%A9rt%C3%A9s_A_1-4_Feladatbank-1_tan%C3%A1r.pdf

labda	autó	körte
		
citrom	alma	egér
		

- **Mocsárjárás**

Sorba leteszünk színes lapokat a földre. A tanító elkezd mesélni a történetet. A keretmese szerint mocsárban járunk, és csak a biztonságos sziklákra léphetünk, különben felfalnak a krokodilok. A játékszabály értelmében bal lábbal csak piros, jobbal csak zöld lapra szabad lépni / ugrani. Minden mondat után átlépünk, vagy átugrunk egy másik színre, közben hallgatjuk a történetet és figyelünk a mozgásra.

Cél: a testséma tudatosítása, bal-jobb irányok, egyensúlyérzék, figyelemkoncentráció fejlesztése.⁸

- **„A tiltott szó” játék**

A játékhoz szükséges egy csengő is. Olvasás előtt a tanító és a tanuló megegyezik abban, hogy bizonyos szavakat nem olvasunk, helyette megnyomjuk a csengőt, vagy

⁸ <http://www.tanulimaskepp.hu/fejleszto-jatekok-kicsiknek/>

használhatunk egy más eszközt is. Azok a szavak, amelyeket nem olvasunk el, lehetnek igék, t betűvel kezdődő szavak, állatok, stb.

A feladat fejleszti az auditív észlelést, figyelmet, koncentrációt.

- **Mondom → mutasd!**

A tanító különböző szavakat, fogalmakat mond, amit a tanulónak le kell rajzolnia a levegőben két kézzel. pl. szív, labda, ház, szél, autóvezetés, stb. Mikor ezt már begyakorolták, akkor megfordíthatjuk a gyakorlatot, mutatjuk és a tanulónak a hozzátartozó szót, fogalmat kell kitalálni. A feladat nehezedik, mikor már több szót, fogalmat tudunk mutatni, mondani.

A gyakorlat fejleszti az akusztikus észlelést, figyelmet, finommotorikát, mozgást.

- **Keresztező mozgások**

1. gyakorlat: csak 1 testrész érintgetése (bal kézzel jobb fül, jobb kézzel bal fül megérintése) 2. gyakorlat: több testrész érintgetése (bal kézzel jobb váll, jobb kézzel bal váll, bal kézzel jobb térd, jobb kézzel bal térd megérintése / térd és sarok érintgetése) 3.gyakorlat: 2 testrész megérintése egy időben (bal kézzel a jobb térd és jobb kézzel a bal váll megérintése – jobb kézzel a bal térd és bal kézzel a jobb váll megérintése)

A gyakorlatokkal javíthatunk az iskolai teljesítményen is, könnyebben fog menni a gyermeknek a tanulás, (részben) megszűnhetnek a betűtévesztések, összerendeződhet az írás, jobban fog tájékozódni a síkban (vonalas, négyzetrácsos fűzetben) és a térben.⁹

⁹ <http://www.otthonifejlesztas.hu/mozgasfejlesztas/keresztezo-mozgasok>

- **Színes lépés**

Kör alakú színskálát készítünk, amit a padlóra helyezünk. A tanító mondja el a lépések sorrendjét pl. *zöld, narancssárga, kék, piros, sárga*. A tanuló „lép” a megadott sorrendben a megadott színekre. Közben mondja is hova lép. Első változatban előre mondjuk neki, és neki emlékezetből, sorba kell lelépnie a színekre. Nehezítés képpen visszafelé kell lépkedni.

A gyakorlat fejleszti az auditív figyelmet, emlékezetet.

- **Számoljunk!**

A tanító mond egy számot, a tanulónak annyit kell tapsolnia. Következő tanuló már koppantással „válaszol”, a mellette ülő tanuló megint tapssal, és így tovább felváltva. A feladatot meg is fordíthatjuk, a pedagógus tapsol / koppant, a tanuló megmondja a számot. A feladat nehezítése, ha minezt csukott szemmel végezzük.

A feladat fejleszti az auditív figyelmet, emlékezetet, számfogalom kialakulását.

- **Lopakodás**

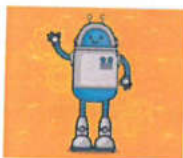
A gyerekek körben ülnek, egyikük bekötött szemmel, közében áll. Ha a tanító egyikükre rámutat, ő nagyon óvatosan középre lopakodik. A hunyó igyekszik megállapítani, hogy merről közelítik meg és arra mutat, amerre a társát hiszi. Ha eltalálja a nevét, cserélnek, ha nem, akkor ő marad közében. Könnyítés a feladatban, ha a bekötött szemű tanuló megtapinthatja társát.

A feladat fejleszti az akusztikus észlelést, figyelmet, taktilis érzékelést.

- **Tapsolok**

A tanító letapsol egy ritmust, amit a tanulónak utána kell csinálni a feje felett, a térde alatt, a háta mögött. Egyszerűbb változat, ha mennyiséget tapsol, azt kell utánozni.

A feladat fejleszti az akusztikus észlelést, figyelmet, ritmusérzéklet.

- **Robotok vagyunk!**

A pedagógus a tanult hangokat ejti egymás után. A gyerekek annyit lépnek, ahány hangot hallanak, majd megismélik a hangsort.

A feladat fejleszti az auditív észlelést, figyelmet, számfogalom kialakulását.

- **Labdaiskola**

Kezdetben a tanító mondja a mondókát, a tanulók végrehajtják, később már ők maguk is mondják és végzik a mozgást. A tanuló kb. 2-3 méterre áll a faltól, kezében labda van. A mondóka ismételtetése közben a labdát a falhoz pattintja és közben különböző mozdulatokat végez.

Egyet dobtam (eldobja, elkapja)

Csattintottam (eldobja, tapsol, elkapja)

Gyűrűt húztam (eldobja, gyűrűhúzó mozdulat, elkapja)

Gombolygattam (eldobja, fonalat gombolyít, elkapja)

Cérmatekerő (eldobja, cérmát teker, elkapja)

Jaj de karcsú nő (eldobja, csípőre teszi a kezét, elkapja)

Elöl taps (eldobja, egyet tapsol, elkapja)

Hátul taps (eldobja, a háta mögött tapsol, elkapja)

Elöl-hátul taps (eldobja, tapsol elöl és a háta mögött, elkapja)

Hátul-elöl taps (eldobja, tapsol először a háta mögött, majd elöl, elkapja)

Jobb láb alatt taps (eldobja, felemeli a jobb lábát, tapsol alatta, elkapja)

Bal láb alatt taps (eldobja, felemeli a bal lábát, tapsol alatta, elkapja)

Ha hibátlanul végig tudja csinálni a gyakorlatokat, dicséret illeti. Ha hibázik, előről kell kezdeni.

- **Nálad a labda, mondj egy ...!**

A tanulók tanári segítséggel felírnak a táblára 3-4 gyűjtőfogalmat, (pl. zöldség, gyümölcs, bútor, ruha). A tanulók kört alkotnak, s egyikük beáll a kör közepére. Nála van a labda. A középső tanuló a „*Nálad van a labda, mondj egy...*“ felszólítással odadobja a labdát a körben állók közül valakinek, s közben az előre megbeszélte gyűjtőfogalmak közül kiált egyet (pl. *Nálad van a labda, mondj egy gyümölcsöt!*). A labdát elkapó tanulónak a megnevezett kategóriából kell egy szót mondania. A többiek közben halkán 10-ig számolnak, s ha ez idő alatt a játékosnak sikerül válaszolnia (pl. körte), akkor ő áll a kör közepére. Ha nem sikerül válaszolnia, zálogot ad, amit a végén valamilyen feladat teljesítésével kell kiváltania.¹⁰

- **Szökdeljünk!**

A teremben, vagy udvaron különböző színű karikákat helyezünk el. A szabály a következő: piros karikába bal lábbal lehet beleugrani, kék karikába jobb lábbal, zöld karikába páros lábbal. A tanító sorban adja az utasításokat, a tanulónak azzal a lábbal kell ugrania, amit megbeszéltek. Nehezíthetjük a feladatot, ha ugrás után olyan tárgyat kell mondania, amilyen színű karikába ugrott.

- **Mese-vers-dal**

Mese, vers, dal közben a tanulónak adott szóra kell figyelnie. pl. azt hallja, hogy nyuszi, akkor ugrania kell. Nehezítés, ha több szót megadunk, minden szóra más cselekvést kell végezni.

Auditív figyelem intermodális kapcsolás fejlesztése

¹⁰ http://www.kre.hu/nyelveszet/images/kovacs_tunde_2019.pdf

- **Tűz – víz – repülő**

A tanító szavakat sorol, amik valamilyen kapcsolatban vannak a tűz, víz, repülő szavakkal. Ha a tanuló olyan szót hall, ami a vízhez kapcsolható, a *kezével hullámzó mozgást* végez, ha a tűzhez tudja társítani, a *tűz lobogását* utánozza, és ha repülővel kapcsolatos a szó, akkor a *két kezét széttárva*, a repülőgépet utánozza.

Verbális memória, intermodális kapcsolat fejlesztése

- **Élőhang**

A tanító mond egy szót, vagy rámutat egy képre. Közösen megszámozzák, koronggal kirakják, hány hangból áll a szó.

pl. *róka*: 4 tanuló kijön (1-1 hang),

Kezet fognak (*róka*)

Elszakítjuk a szót (*r, ó, k, a*)

Kettő fog kezet (*ró – ka*)

Újra 4-en fognak kezet (*róka*)¹¹

- **Változz át!**

Közismert, népszerű játék. A tanító mond egy állatot, és a gyerekek úgy járnak / repülnek / szökdécselnek, mint az adott állat, pl. *majom, pillangó, medve, kígyó, béka, gyík*. Cél: testséma tudatosítása, egyensúlyérzék fejlesztése. Bemelegítő játék.

¹¹ Esztergályos Jenő: Oktatójátékok kisiskolásoknak

- **Csak fordítva!**

A tanító szemben áll a tanulókkal, és különböző mozdulatokat mond. Ezeket a tanulóknak utánozniuk kell, de fordítva.

- *Ugrálj a bal lábadon!* (a tanulónak a jobb lábán kell ugrálnia)
- *Érintsd meg a jobb kezeddel a jobb válladat!* (a tanulónak a bal vállát kell)
- *Hajtsd előre a fejedet!* (a tanulónak hátra kell)
- *Integess a bal kezeddel!* (a tanulónak a jobb kézzel kell) stb.

A tanító először lassan majd egyre gyorsabban mondja az utasításokat.

Aki eltéveszti, annak valamilyen zálogot kell adnia.

- **Közlekedj okosan!**

Utasítás: álljatok a szőnyeg köré! Mindenki válasszon egyfajta autót! Gyűjtsétek össze az ugyanolyanokat! Parkoljatok be az azonos színű garázsba! Számoljátok meg, hány darab van egy színből, majd tegyétek ki az autók közé a kisebb, nagyobb, ugyanannyi jelet! • Ha ügyesen használtátok a jeleket, elindulhatnak az autók. Beindulhat a forgalom a szőnyegen. Vigyázzatok egymás autójára, és figyeljetek a zebrára!¹²

- **Rajzolj!**

Minden tanuló előtt a padon egy üres írólap. A tanító utasítását követve kell rajzolniuk. *pl.: rajzolj a lap közepére egy kis házat, a háznak 2 ablaka és 1 kéménye*

¹² <http://mindenkiiskolaja.elte.hu/wp-content/uploads/2019/09/J%C3%B3gyakorlatok-az-%C3%B3voda-iskola-%C3%A1tmenethez-INTERA.pdf>

van. A ház jobb oldalára rajzolj kerítést. A ház mellett, bal oldalon egy lombos fa áll. A lap jobb felső sarkába rajzolj egy napocskát. A ház előtt egy kert van, benne 4db tulipánnal. stb.

- **Körbe-körbe!**

A tanító mondja a mondókát, a tanulók végzik a mozgásgyakorlatokat. Később, mikor a mondókát már a tanulók megtanulták, akkor ők mondják.

Körbe, körbe járunk, az utcán megállunk.

Hármat ugrunk, hopp – hopp – hopp! (a tanulók hármat ugranak helyben)

Dobbantsunk is hármat, hopp – hopp – hopp! (a tanulók hármat dobbantanak)

Körbe-körbe járunk, azután megállunk.

Jobbra, balra fordulunk! (a tanulók jobbra, balra fordítják a törzsüket)

Jókedvűen tapsolunk! (hármat tapsolnak)

Körbe-körbe járunk, az utcán megállunk.

Kezet nyújtunk, búcsúzunk. (szomszédal kezet fogunk, és integetünk)

Itt az idő indulunk. (a tanulók hármat lépnek)¹³

- **Figyeld a hangot!**

A tanító először megszólaltat egy hangot a furulyán, majd kis szünet után egy másikat. A tanulónak az a feladatuk, hogy megállapítsák, *magasabb* vagy *mélyebb* volt-e a második hang az elsőhöz viszonyítva. (ezt fordítva is kérdezheti)

Ha magasabb volt, akkor *felnyújtják a kezeiket*, ha mélyebb, akkor *leguggolnak*, ha ugyanolyan, akkor *állva maradnak*.

¹³ Esztergályos Jenő: Oktatójátékok kisiskolásoknak 31.old.

Itt is érdemes a nagy különbségektől indulni, majd a hangokat egyre közelíteni egymáshoz.

Ezt a gyakorlatot első osztály év vége felé, illetve második osztályban ajánlom.

- **Hangok, szavak, képek, betűk**

Kis csoportokban dolgozunk. Jól látható helyen képeket helyezünk el. Minden csoportnak „más-más hangot” kell figyelnie. Feladat: Válaszd ki azokat a képeket, ahol az ábrázolt dolog nevét kiejtve hallod az „f” vagy a „h” hangot! stb. A képekből csoportokat alkotnak, majd a csoportok egymás válogatását ellenőrzik.

Betűkártyákat osztunk szét. Most a válogatás szempontja ez lesz: a gyerekek a kép, ábra nevét először hangoztatják, majd hangokra bontják, végül azonosítaniuk kell a betűvel. Az ellenőrzést a csoportok feladatcserével végzik.

A rövidtávú memóriában tárolt szósort, hangsort kell kiválasztani a betűk és a képek közül. E képesség az olvasás elsajátításának elengedhetetlen feltétele.

Az auditív -vizuális (verbális) intermodalitás fejlesztése

Köteteink:

Vizuális differenciálás, tagolás

Vizuomotoros koordináció

Vizuális emlékezet

Vizuális intermodalitás

Vizuális szerialitás

Auditív differenciálás, tagolás

Mozgás és beszédritmus

Auditív emlékezet

Auditív intermodalitás

Auditív szerialitás

Téri tájékozódás

